

Sensorveiledning

Emnekode	PSY1128/PSY1508/PSYK4128
Emnenavn	Innføring i personlighet
Emneansvarlig/oppgavegiver	Ingvild Saksvik-Lehouillier
Kvalitetssikret av	Leif Kennair og Thomas Kleppestø
Semester, år	Vår, 2024
Vurderingsform, lengde	Skoleeksamen 4 timer
Tillatte hjelpemidler	Ingen

Emnets læringsutbyttebeskrivelser angitt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. (Henvi­sing med lenke til emnesiden på NTNUs nettsider er til­strekkelig)	https://www.ntnu.no/studier/emner/PSY1128#tab=omEmnet
Pensum	L. E. O. Kennair & R. Hagen (2015). <i>Personlighetspsykologi</i> . Bergen: Fagbokforlaget.
Eventuelle formelle krav til besvarelsen	Ingen
Hvordan de ulike oppgavene i eksamenssettet er vektlagt	Lik vektning, alle oppgaver må være bestått for å få bestått på eksamen

Sensurveiledning:

Oppgave 1: Redegjør for Femfaktormodellen og hvordan du ville målt de fem trekkene som inngår her. Diskuter styrker og svakheter ved målemetoden du har valgt.

Veiledning: Det er viktig at modellen beskrives godt, da kan det være relevant å ha med hvordan man kom frem til de fem trekkene (leksikal og statistisk tilnærming), men man må ikke beskrive det for å få full uttelling. Studentene bør beskrive de fem trekkene godt. For målemetoder kan studentene gjerne beskrive noen kjente mål feks NEO PI. I pensum (kapittel 11 om måling) beskrives tre typer spørreskjema-baserte metoder for måling av personlighet som kan være relevante – direkte selvrapport, indirekte selvrapport og åpne selv-beskrivelser. Projektive teknikker og observatørbaserte målinger nevnes også. Viktig med en god drøfting av styrker og svakheter, feks knyttet til respons bias, reliabilitet og validitet. Viktig med riktig språkbruk, feks «å skåre høyt på nevrotisme» ikke «personen er nevrotisk».

Oppgave 2: Gjør rede for Freud sitt bidrag til psykodynamisk personlighetsteori

Kapittel 5 om Psykoanalysen er relevant her.

Pensum beskriver hvordan intrapsykisk konflikt er essensielt i personlighetsforståelsen. I følge pensum: «alle teoriens begreper er kjedet sammen med konfliktbegrepet – dels som parter i konflikten (id, ego, superego); dels som mekanismer for mestring av konflikt (fortrenging, forsvarsmekanismer); dels som uttrykk for konflikt (symptomer, karakterholdninger, drøm, symboler); og dels som forutsetninger for konflikt (lystprinsipp mot realitetsprinsipp). Pensum fokuserer også på at teorien ser på personligheten som dynamisk, og viktigheten av det ubevisste samt drifter. En god besvarelse kan forklare flere av disse begrepene på en selvstendig og presis måte.

En grundig og god redegjørelse for innholdet i Freud sin personlighetsteori samt en oppsummering av essensen for å få frem bidraget til teorien vil være en god oppgave, men det er også viktig at studentene greier å få frem bidraget teorien har hatt på psykodynamisk personlighetsteori. Her forventes det ikke at studentene redegjør for alt innen nyere psykodynamisk teori, men at de greier å få frem hovedbidraget. Pensum fokuserer på at forestillingen om det dynamisk ubevisste fremdeles er viktig i moderne psykoanalyse. Det er også en god løsning om studentene velger å beskrive Freud sin teori noe kortere, og fokuserer mer på å gjøre rede for bidraget til nyere psykodynamiske teorier.

Oppgave 3: Gjør rede for Walter Mischels CAPS-teori og drøft hvordan stabilitet og endring i personlighet kommer til uttrykk i denne teorien.

Relevant for denne oppgaven er kapittel 6 om kognitiv personlighetsteori, særlig delen om CAPS på s 157-161.

En grundig forklaring av CAPS kreves her: I følge CAPS er individer forskjellige i deres organisering av kognitive og affektive prosesser som trigges av situasjonen, såkalte CAU eller KAE (oversatt til norsk) – kognitive-affektive enheter. Disse kognitive-affektive enhetene interagerer altså med situasjonen i et dynamisk samspill. Disse er:

- Konstrukter – tankesystem om selvet, mennesker, hendelser og situasjoner
- Forventninger og mestringstro
- Affekt – følelser
- Selvregulering – planer for hva man skal gjøre og hvordan man kommer til å føle og hva man skal gjøre med det

Disse enhetene påvirker hvordan man tolker og reagerer i møte med en situasjon. I tillegg kan situasjonen endre enhetene, feks konstruktene. Cognitive Affective Processing System (CAPS) bestemmes atferd av stabile «hvis-så»- (If-Then) betingelser. Når situasjonen endres, vil også atferden endres.

Studentene kan gjerne diskutere stabilitet og endring i personlighet generelt, men det er viktig at det knyttes opp mot denne teorien.

Pensum beskriver hvordan arbeid med de kognitive affektive enhetene kan gjøres via kognitiv atferdsterapi og at man dermed kan endre sin CAPS (og sin personlighet). Det er et pluss om studentene greier å beskrive dette på en god måte, men ikke et krav hvis de greier å vise en overordnet god forståelse for teoriens perspektiv på stabilitet og endring på en annen måte.

Institutt for psykologi

Karakterskala som er benyttet

Bokstavkarakter: <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Karakterskalaen>